

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRO 2014 M. VASARIO 27 D. ĮSAKYMO
NR. 4-131 „DĖL LIETUVOS KLASTERIŲ PLĖTROS KONCEPCIJOS PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2017 m. spalio 12 d. Nr. 4-601
Vilnius

P a k e i ĉ i u Lietuvos klasterių plėtros koncepciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 4-131 „Dėl Lietuvos klasterių plėtros koncepcijos patvirtinimo“, ir ją išdėstau nauja redakcija (pridedama).

Ūkio ministras

Mindaugas Sinkevičius

Parengė
Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Inovacijų ir žinių visuomenės departamento
Verslo ir mokslo bendradarbiavimo skyriaus
vyriausioji specialistė

Ona Šakalienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos ūkio ministro

2014 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 4-131

(Lietuvos Respublikos ūkio ministro

2017 m. spalio 12 d. įsakymo Nr. 4-601 redakcija)

LIETUVOS KLASTERIŲ PLĖTROS KONCEPCIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos klasterių plėtros koncepcija (toliau – Koncepcija) parengta vadovaujantis Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija“ Lietuva 2030“ patvirtinimo“, Lietuvos inovacijų plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1281 „Dėl Lietuvos inovacijų plėtros 2014–2020 metų programos patvirtinimo“.

2. Koncepciją sudaro klasterių esamos būklės analizė, klasterizacijos nauda, klasterių plėtros tikslai ir uždaviniai, klasterio nariai, klasterių išsivystymo lygis, klasterizacijos skatinimas ir klasterizacijos stebėseną ir vertinimas.

3. Koncepcija yra rekomendacinio pobūdžio, jos tikslas – didinti Lietuvos ūkio konkurencingumą skatinant ir gerinant klasterizacijos plėtrą. Koncepcija siekiama sudaryti sąlygas priimti novatoriškus sprendimus, vykdyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) veiklą, skatinti investicijas, didinti užimtumą, verslo našumą, eksportą, diegti inovacijas.

4. Koncepcijos sąvokos:

4.1. **Klasteris** – tai įmonių ir kitų subjektų savanoriška santalka, veikianti partnerystės principu, kurios nariai, veikdami kartu, siekia padidinti sukuriamą pridėtinę vertę.

4.2. **Klasterizacija** – įmonių ir kitų subjektų būrimasis ir veikimas klasteriuose.

4.3. **Klasterio nariai** – juridiniai asmenys, priklausantys klasteriui ir bendradarbiaujantys tarpusavyje.

4.4. **Klasterio fasilitatorius** – asmuo, kuris padeda klasterio nariams suprasti ir nustatyti jų bendrus tikslus ir juos pasiekti.

4.5. **Klasterio koordinatorius** – juridinis asmuo, administruojantis klasterį, formuojantis ir plėtojantis klasterio vidaus bei išorės ryšius, inicijuojantis ir koordinuojantis klasterio iniciatyvas, siekiant klasterio bei jo narių tikslų.

4.6. **Klasterio branda** – klasterio išsivystymo lygmuo, nustatomas įvertinus klasterio ir jo veiklos atitiktį patvirtintiems kriterijams, įvardytiems Koncepcijoje.

4.7. **Klasterio iniciatyva** – klasterio narių įgyvendinama projektinė veikla siekiant atitinkamų klasterio tikslų. Tarptautinė iniciatyva, kuri įgyvendinama užsienyje arba su užsienio partneriu (-iais).

4.8. **Pridėtinės vertės kūrimo grandinė** – sistema tarpusavyje susijusių veiklų, kurių kiekviena suteikia papildomą vertę kuriant, tobulinant bei realizuojant produktą (-us). Sukuriama pridėtinė vertė, suprantama ne tik kaip ekonominė pridėtinė vertė, bet ir kaip apimanti pridėtinę vertę socialiniu, etiniu, ekologiniu galutinio vartotojo požiūriu.

4.9. **Produktas** – prekė, paslauga arba procesas.

II SKYRIUS ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

5. Lietuvoje daug dėmesio skiriama klasterių plėtrai didinant narių skaičių ir stiprinant brandą. Siekiama kurti klasteriams palankią aplinką, plėtojami tarptautiniai ryšiai ir skatinama įsiliesti į tarptautinius klasterius. Lietuvos siekis yra turėti aukšto lygio inovatyvių klasterių, nes inovacijų tinklai mažosioms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVĮ) sudaro palankią aplinką kurti inovacijas ir plėtoti ryšius su didelėmis įmonėmis ir tarptautiniais partneriais.

6. 2017 m. Viešosios įstaigos Pokyčių tyrimų instituto parengtoje studijoje „Lietuvos klasterizacijos studija“ (toliau – Studija) nurodoma, kad pirmasis klasteris Lietuvoje buvo įkurtas 1994 m. Klasterizacijos procesas suaktyvėjo 2011 ir 2013 metais, kaip buvo paskelbti tikslingai klasteriams skirti kvietimai pagal Europos Sąjungos (toliau – ES) finansavimo priemones „Inoklaster LT“ ir „Inoklaster LT+“. Šiuo metu vėl pastebimas klasterių kūrimosi sulėtėjimas, nes didžiausias dėmesys yra skiriamas nebe naujų klasterių kūrimui, o esamų klasterių stambinimui ir jų brandinimui.

7. Lietuvoje dar nėra bendros klasterių identifikavimo ar registravimo sistemos. Klasteriai identifikuojami arba pagal jų savanorišką dalyvavimą Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros (toliau – MITA) ir Viešosios įstaigos LIETUVOS INOVACIJŲ CENTRO (toliau – LIC) organizuojamose veiklose ir (arba) pagal jų pateikiamas paraiškas finansavimui gauti. MITA turimais duomenimis, 2016 metais Lietuvoje buvo identifikuojami 75 klasteriai. 2017 metais 11 iš jų konstatavo nutraukę savo veiklą. Studijoje nurodyta, kad atliekant tyrimą buvo identifikuoti 64 klasteriai, tačiau pačiame tyrime dalyvavo 32 klasteriai, kurie sudaro 67 proc. aktyvių klasterių.

8. Studijoje pateikti duomenys rodo, kad iš 32 tyrime dalyvavusių klasterių daugiausia klasterių veikia gamybos ir inžinerijos sektoriuje – 11, informacijos ir ryšių technologijų sektoriuje – 9, energetikos ir statybos – 7, kūrybinių industrijų – 6, agroinovacijų ir maisto technologijų – 3, sveikatos – 3, turizmo – 3, transporto – 2, plastikų ir naujų medžiagų, medienos ir apdirbimo bei mokymų technologijų sektoriuose – po vieną klasterį. Kai kurie tyrime dalyvavę klasteriai yra tarpsektoriniai, todėl priskirtini keliems sektoriams.

9. Lietuvoje klasteriai vidutiniškai jungia 13 narių. Daugiausia klasterių, 52 proc., jungia 20 narių, 29 proc. jungia 10 narių, 13 proc. – 30 narių ir 3 proc. iki 40 narių.

10. Klasteriai Lietuvoje jungia narius, išsidėsčiusius 34 Lietuvos miestuose ir rajonuose. Aktyviausiai klasterizacijos procesai vyksta pagal subjektus, dalyvaujančius klasteryje Vilniaus (54 klasteriai) ir Kauno (43 klasteriai) apskrityse. Vangiausiai – Tauragės (1 klasteris), Marijampolės (3 klasteriai) ir Telšių (3 klasteriai) apskrityse.

11. Klasterizacijos procese aktyviausiai dalyvauja labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės, jos atitinkamai sudaro 35, 15 ir 15 proc. visų narių. Mažiausiai klasterio narių yra asociacijose, 5 proc., nors yra klasteris, vienijantis net 15 asociacijų. Didelės įmonės taip pat nėra aktyvūs klasterio nariai, nes jų veikla dažniausiai išvystoma per visą jų vertės kūrimo grandinę. Užsienio partnerių tarp savo narių turi tik 8 klasteriai.

12. Net 84,4 proc. klasterių teigiamai vertina mokslo ir studijų institucijų dalyvavimą klasteryje, nes, jų nuomone, tai gerina klasterio įvaizdį ir padeda bendradarbiauti su reikiamais ekspertais. Tačiau Studijoje pateikti klasterių apklausos duomenys parodė, kad 9 klasteriai mokslo ir studijų institucijų tarp savo narių neturi, bet yra klasteris, kuris vienija net 13 mokslo ir studijų institucijų.

13. Klasterio veikloje taip pat dalyvauja viešojo sektoriaus subjektai. Tai būdinga klasteriams mažesniuose miestuose ir rajonuose, kai klasterio nariai yra ne įmonės, o viešojo sektoriaus subjektai. Studijoje pateikti duomenys rodo, kad 8 klasteriai tarp savo narių turėjo viešojo sektoriaus subjektų, tačiau yra vienas klasteris, kuris vienija net 22 viešojo sektoriaus subjektus.

14. Pažymėtina, kad pastaraisiais metais pagerėjo kai kurių klasterių infrastruktūra, jaučiamas didėjantis bendros infrastruktūros poreikis – plečiamos esamos klasterio laboratorijos, įsigyjama nauja įranga ir pan. Tai sietina su ES fondų lėšomis infrastruktūrai įsigyti. Studijoje pateiktas

duomenimis, 12 proc. klasterių turi pakankamą bendrą infrastruktūrą, kuria jie naudojasi. Kiti klasteriai kuria ją arba jaučia jos poreikį. Bendra infrastruktūra nereikalinga 18,8 proc. klasterių.

15. Daugiausia dėmesio klasteriai skiria tokioms veikloms, kaip bendra finansavimo paieška, tai yra bendrų projektinių paraiškų rengimui. Naujus produktus ir paslaugas kūrė 20 klasterių, o 11 klasterių tokios veiklos visai nevykdė. Didelis dėmesys skiriamas siekiant užmegzti nacionalinius ir tarptautinius partnerystės ryšius. Tokią veiklą vykdė 21 klasteris. Dauguma naujų ir patobulintų produktų ir paslaugų buvo kuriami pasitelkiant įvairaus pobūdžio MTEP veiklą, kurią vykdė 18 klasterių. Mažiausia dėmesio klasteriai skiria teisinės ekosistemos kūrimui, sertifikavimui ir klasterio narių darbuotojų ugdymui.

16. Atlikta Studija parodė, kad klasterio plėtra iš esmės planuojama dviem pagrindinėmis kryptimis – naujų prekių ir paslaugų plėtojimo ir bendrų pardavimų užsienio rinkose didinimo. Taip pat reikšminga vieta tenka tokioms kryptims, kaip tolesnis klasterio narių darbuotojų kompetencijų ugdymas ir bendrų MTEP veiklų plėtra.

17. Klasteriui labai svarbi valdymo komanda. Nustatyta, kad formalios valdymo komandos neturėjo 25 proc. klasterių, o galimybę klasterio valdymui išlaikyti tik vieną žmogų turėjo 53 proc. klasterių. Tokia padėtis nėra palanki klasterizacijos procesų plėtrai Lietuvoje.

18. Vertinant Lietuvos klasterių tarptautiškumą, galima teigti, kad Lietuvos klasteriai mažai dalyvauja tarptautiniuose projektuose, kitose ES iniciatyvose, kuriančiose žinių ir inovacijų erdvę, ir mažai dėmesio skiria komerciniam bendradarbiavimui su užsienio partneriais. Tarptautinėse programose dažniausiai dalyvauja klasterių įmonės, kurios bendradarbiauja su mokslo ir studijų institucijomis ir atlieka mokslinius taikomuosius tyrimus, skatina technologinę plėtrą ir įgyvendindami programų projektus siekia sukurti ir patobulinti naujus produktus ar paslaugas rinkai. Vis dėlto dauguma Lietuvos klasterių kol kas yra jauni ir per silpni, kad būtų patrauklūs užsienio rinkai, jų pajėgumai nedideli, nes klasteris arba jo nariai tarptautinei veiklai negali skirti pakankamai darbo laiko, o ir Lietuvos klasterių žinomumas yra mažas. Plėtojant vidaus ir išorės klasterių ryšius, trūksta klasterių narių pastangų koordinacijos ir tai riboja klasterių galimybes veikti tarptautiniu mastu.

19. Įsiliejant į tarptautinius tinklus svarbus klasterių kokybės ir brandos įvertinimas, kuris atveria plačias galimybes susirasti stiprių partnerių bendriems projektams ir bendrai MTEP ir inovacijų (toliau – MTEPI) veiklai. Vienas iš tokių kokybės ir brandos įvertinimų yra klasterių Meistriškumo žyma (Certificate of Excellence). Šiuo metu tik 3 Lietuvos klasteriai yra sertifikuoti ir turi bronzines meistriškumo žymas.

20. Klasteriai vis dažniau pasinaudoja galimybe įgyvendinti bendrus projektus su užsienio partneriais, dalyvauti partnerių paieškos misijose. Studijos duomenimis, 96,9 proc. klasterio narių planuoja didinti pardavimus užsienio rinkose, 90,6 proc. klasterio narių dalyvauja tarptautinėse parodose.

21. Tarptautiškumo ir tarpsektoriškumo plėtra yra strateginis šio laikotarpio tikslas tiek ES, tiek Lietuvoje. Nors Studijoje nurodoma, kad 65,6 proc. klasterių veiklas vykdo viename sektoriuje, tačiau iki 34,4 proc. deklaruoja dalyvavimą tarpsektorinėje veikloje, iš kurių 6 klasteriai veikia dviejuose sektoriuose, 3 klasteriai – trijuose ir vienas keturiuose sektoriuose.

22. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 951 „Dėl Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanos specializacijos) krypties patvirtinimo“ (toliau – Sumani specializacija) patvirtintos šešios prioritetinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos kryptys paskatino pokyčius ir klasterių veikloje. Klasteris gali būti viena iš pagrindinių priemonių, norint geriausiai išnaudoti visas MTEPI plėtros galimybes, kelti valstybių ekonomikos lygį, skatinti ilgalaikius valstybės verslo plėtros procesus, grįstus verslo, mokslo ir viešojo sektoriaus bendradarbiavimu.

III SKYRIUS KLASTERIZACIJOS NAUDA

23. Klasteriai nuo kitų bendradarbiavimo formų skiriasi tuo, kad klasterio narius sieja bendri ekonominiai interesai dalyvaujant produktų ir (arba) paslaugų vertės kūrimo grandinės veikloje. Klasteriai – tai daugiau nei paprasti horizontalieji tinklai, kuriais grįstas įmonių, veikiančių toje pačioje rinkoje ir priklausančių tai pačiai pramonės grupei, bendradarbiavimas tokiose srityse kaip MTEP, inovacijų diegimas, produktų kūrimas ar pirkimų politika. Dažniausiai klasteriai – tai tarpsektoriniai (vertikalieji ir (arba) horizontalieji) tinklai, sudaryti iš nevienodų ir viena kitą papildančių įmonių, mokslo ir studijų institucijų ir kitų subjektų, kurių specializacija klasterio vertės grandinėje yra konkretūs sprendimai. Surasti bendri tarpsektorinio bendradarbiavimo sąlyčio taškai ir jų plėtojimas, aktyviai veikiant klasterių fasilitatoriams, padeda klasterio nariams efektyviau kurti produktus ir (arba) paslaugas.

24. Nėra vieno klasterio vystymosi modelio, kuris tiktų visiems. Klasteriai susiduria su skirtingomis vystymosi formomis, vieni klasteriai keičia savo specializaciją, kiti gali būti tiesiog pakeisti naujai atsirandančiais klasteriais.

25. Išsivysčiusiose ekonomikose klasteriai formuojasi natūraliai, klasterį panaudodami kaip verslo veiklos organizavimo formą, kuri, įmonėms ir kitoms institucijoms bendradarbiaujant, didina produkto ir paslaugos pridėtinės vertės ekonominį efektyvumą, o kartu ir įmonių konkurencingumą. Jie savo veiklą finansuoja iš privataus kapitalo.

26. Klasteriams vystytis labai svarbi kokybiška verslo aplinka – klasteriai „linkę“ formuotis tuose regionuose, kur yra labai gera verslo aplinka. Klasteriai sutelkia žinių ir kitų išteklių, kurių reikia naujoms pridėtinės vertės grandinėms formuotis, suteikia ūkiui dinamiškumo. Klasterių veikimas nulemia aukštesnį darbo užmokestį ir aukštesnį produktyvumą.

27. Klasteriai yra išsivysčiusių ir sparčiai besivystančių valstybių ekonomikos reiškinys, nes jie skatina valstybių ekonomikos augimą, pritraukia naujų technologijų, kvalifikuotų darbuotojų, investicijų į MTEP. Klasteriai taip pat suburia įmones, mokslo ir studijų institucijas ir kitus subjektus, kurių socialiniai gamybiniai ryšiai suteikia sąlygas jų specializacijai, leidžia pasinaudoti unikaliais specializuotais ištekliais ir taip sustiprina tiek klasterio narių, tiek visos valstybės konkurencinį pranašumą.

28. Klasteris ne tik keičia valstybės ar regiono (apskritis) arba tam tikro miesto ekonominę struktūrą ir potencialą, bet ir stiprina atskirų klasterio narių žmogiškuosius, techninius, mokslinius, kapitalo, inovacinius, partnerystės ar kitokius pajėgumus. Produktyvumas, konkurencinis pranašumas tiek vietinėje, tiek tarptautinėje rinkoje, inovatyvūs produktai ar personalo kompetencijos gerinimas, ir partneriams, ir įmonių klientams teikiama nauda gali būti tik vieni iš daugelio rezultatų, kurių gali pasiekti klasterio nariai, veikdami išvien.

29. Klasteriai yra remiami įvairiais lygiais: ES fondų, nacionaliniu, regioniniu ir vietiniu. Paramos lygmuo priklauso nuo tokių politiką lemiančių veiksnių, kaip sėkmingo klasterių paplitimo prielaida, ištekliai ir galimos paramos priemonės, tokių politikos priemonių suplanavimo ir įgyvendinimo pajėgumai. Paprastai klasterių paramos priemonės kuria regionų ekonominio vystymo politika, mokslo, technologijų ir inovacijų politika, pramonės ir verslo politika ir net aukštojo mokslo politika.

30. Mažesnę išsivystymo lygį pasiekusiose ekonomikose viešasis sektorius skatina klasterių formavimąsi ir jų plėtrą, ir tokiu atveju klasterių veiklos finansavimas dažnai atitinka 60/40 taisyklę, pagal kurią apie 60 proc. sudaro viešojo sektoriaus finansavimas, 25 proc. surenkama iš narystės mokesčio, apie 15 proc. pajamų gaunama pardavus paslaugas.

31. Klasterių politikos priemonių taikymo praktika rodo, kad priemonės turi būti labiau pritaikytos regionų specifikai, klasterių brandos lygiui, atsižvelgiant į gerosios praktikos reglamentavimą, įskaitant gebėjimus nukreipti politikos priemones į besivystančias naujas sritis, kurios apima įvairius sektorius.

32. Klasterių politikos priemonių derinys, kartu su klasterių patirtimi ir potencialu, leidžia nuosekliai nukreipti atskirų politikos krypčių ir programų projektus į bendrą regiono konkurencingumo didinimą. Klasterizacija suvokiama kaip daugiaaspektis ir daugiadimensinis procesas, orientuotas į bendros (integruotos) ūkio konkurencingumo didinimo politikos formavimą ir įgyvendinimą.

33. Klasterizacija padeda plėtoti naujas idėjas ir verslą, sparčiau perduoti žinias ir diegti technologijas, kurti produktus, gerinti darbo ir produktų kokybę, technologinį turinį, kurti palankias įmonių produktyvumo, inovatyvumo didinimo sąlygas, mažinti MVĮ veiklos kaštus, ypač MTEPI srityje, paruošti palankias sąlygas augti MVĮ, skatinti eksporto plėtrą, mažinti riziką ir didinti sėkmės tikimybę renkantis naujas MTEPI kryptis, efektyvinti MTEPI procesus pasitelkiant potencialo konsolidavimą, padėti MVĮ įsiliesti į pasaulinius žinių ir inovacijų tinklus, išnaudoti jų teikiamas galimybes kuriant didesnę pridėtinę vertę, didinti konkurencingumą ir užimtumą.

34. Klasterizacija yra svarbi tiek pasauliniu, tiek ES, tiek Lietuvos mastu. ES inovacijų politikoje pabrėžiama, kad būtina sudaryti palankią aplinką inovatyviems klasteriams kurtis, tarptautiniams ryšiams ir tarptautiniams pasaulinio lygio inovacijų klasteriams plėtotis. Europos Komisijos 2010 m. spalio 6 d. komunikate Nr. KOM (2010) 546 „Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų sąjunga“ pabrėžiama, kad svarbu pagreitinti MTEP rezultatų diegimą rinkoje, sprendžiant pagrindines visuomenės problemas, siekiant stiprinti ES konkurencingumą ir didinti naujų darbo vietų skaičių. Įmonių, mokslo ir studijų institucijų ir kitų subjektų partnerystė regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu gali būti viena iš priemonių šiems tikslams pasiekti.

IV SKYRIUS KLASTERIŲ PLĖTROS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

35. Klasterių plėtros tikslas – didinti Lietuvos ūkio konkurencingumą skatinant ir efektyvinant klasterizaciją.

36. Nustatomi šie pagrindiniai klasterių plėtros uždaviniai:

36.1. plėtoti klasterių inovacinį potencialą;

36.2. skatinti klasterio narių sukurtų produktų eksportą ir jungimąsi į tarptautines vertės grandines;

36.3. didinti klasterio narių veiklos našumą;

36.4. suformuoti klasterių steigimuisi, veiklai ir plėtrai palankią aplinką (ekosistemą);

36.5. skatinti tarpsektorinį, tarpregioninį ir tarptautinį bendradarbiavimą;

36.6. skleisti klasterizacijos naudą ir potencialą.

V SKYRIUS KLASTERIO NARIAI

37. Klasterio kūrimosi pradžioje turėtų būti ne mažiau kaip 5 savarankiškos įmonės, tačiau, plėtojant veiklą ir siekiant didesnio produktyvumo tiek Lietuvoje, tiek užsienio rinkose, šis skaičius turėtų augti. Kuriant naujas technologijas ir diegiant inovacijas, siekiama, kad klasterio veikloje dalyvautų mokslo ir studijų institucijų atstovai.

38. Klasterio nariai gali veikti pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį arba kitais sutartiniais pagrindais.

VI SKYRIUS KLASTERIŲ IŠSIVYSTYMO LYGIAI

39. Klasterių išsivystymo lygį lemia šie kriterijai:

39.1. bendrų iniciatyvų (klasterio nariai bendradarbiauja tarpusavyje įvairiose ekonominės veiklos ir iniciatyvų srityse, siekdami padidinti ekonominę veiklos efektyvumą, dalytis žiniomis, perduoti technologijas, kurti naujus produktus ir pan.) patirtis;

39.2. klasterio narių įgyvendintų iniciatyvų skaičius ir klasterio narių įsitraukimo laipsnis;

39.3. klasterio vadybos lygmuo (šis klasterių išsivystymo lygis atitinka klasterio įvertinimą Europos klasterių kompetencijos iniciatyvos (angl. ECEI) kokybės ženklu):

39.3.1. suformuota klasterio organizacinė struktūra;

39.3.2. patvirtinti trumpalaikiai ir ilgalaikiai planai (strategija);

39.3.3. suformuotas klasterio biudžetas.

39.4. klasterio efektyvumas:

39.4.1. klasterio narių produktų ir (arba) paslaugų eksporto dalis klasterio pardavimų struktūroje;

39.4.2. klasterio narių veiklos našumas (kuriama pridėtinė vertė /d. val);

39.4.3. klasterio narių skiriamų lėšų dalis MTEP nuo apyvartos.

39.5. klasterio tarptautiškumas:

39.5.1. tarptautinės iniciatyvos;

39.5.2. dalyvavimas tarptautiniuose tinkluose (taip pat platformose).

40. Skiriami keturi klasterių išsivystymo lygiai:

40.1. besiformuojantys klasteriai. Tai klasteriai, kurie įgyvendina bendras iniciatyvas ne ilgiau kaip 2 metus.

40.2. susiformavę klasteriai. Tai klasteriai:

40.2.1. kurie vykdo bendrą veiklą ilgiau kaip 1 metus;

40.2.2. kurie yra sėkmingai įgyvendinę ne mažiau kaip 3 bendras iniciatyvas ir į bent vieną iš jų įsitraukė ne mažiau kaip 50 proc. klasterio narių;

40.2.3. kuriuos sudaro ne mažiau kaip 5 savarankiški nariai;

40.2.4. kurie turi suformuotą organizacinę struktūrą, patvirtintus trumpalaikius ir ilgalaikius (strategiją) planus, biudžetą;

40.2.5. kurių veiklos našumas ne mažesnis už darbo našumą sektoriuje, kuriame veikia klasteris.

40.3. besivystantys klasteriai. Tai klasteriai:

40.3.1. kurie vykdo bendrą veiklą ilgiau kaip 2 metus;

40.3.2. kurie yra sėkmingai įgyvendinę ne mažiau kaip 5 bendras iniciatyvas ir į bent vieną iš jų įsitraukė ne mažiau kaip 50 proc. klasterio narių;

40.3.3. kuriuos sudaro ne mažiau kaip 5 savarankiški nariai;

40.3.4. kurie turi suformuotą organizacinę struktūrą, patvirtintus trumpalaikius ir ilgalaikius (strategiją) planus, biudžetą;

40.3.5. kurių veiklos našumas ne mažesnis už darbo našumą sektoriuje, kuriame veikia klasteris;

40.3.6. kurie į MTEP per metus investuoja ne mažiau kaip 1 proc. nuo bendros apyvartos arba kurių įmonių konsoliduota produktų ir (arba) paslaugų eksporto dalis pardavimų struktūroje yra didesnė nei 5 proc.;

40.3.7. kurie yra įgyvendinę 1 tarptautinę iniciatyvą.

40.4. brandūs klasteriai. Tai klasteriai:

40.4.1. kurie vykdo bendrą veiklą ilgiau kaip 2 metus;

40.4.2. kurie yra sėkmingai įgyvendinę ne mažiau kaip 8 bendras iniciatyvas ir į bent vieną iš jų įsitraukė ne mažiau kaip 60 proc. klasterio narių;

- 40.4.3. kuriuos sudaro ne mažiau kaip 10 savarankiškų narių;
- 40.4.4. kurie turi suformuotą organizacinę struktūrą, patvirtintus trumpalaikius ir ilgalaikius (strategiją) planus, biudžetą;
- 40.4.5. kurių veiklos našumas ne mažesnis už darbo našumą sektoriuje, kuriame veikia klasteris;
- 40.4.6. kurie į MTEP per metus investuoja ne mažiau kaip 3 proc. nuo bendros apyvartos arba kurių įmonių konsoliduota produktų ir (arba) paslaugų eksporto dalis pardavimų struktūroje yra didesnė nei 15 proc.;
- 40.4.7. kurie yra įgyvendinę 3 tarptautines iniciatyvas;
- 40.4.8. kurie dalyvauja bent 1 tarptautiniame tinkle.

VII SKYRIUS KLASTERIZACIJOS SKATINIMAS

- 41. Klasteriai gali būti kuriami ir plėtojami klasterio narių lėšomis, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų, ES ir kitomis finansinėmis paramos lėšomis.
- 42. Prioritetas teikiamas klasterių iniciatyvoms, orientuotoms į klasterio narių bendros MTEP veiklos plėtojimą, inovacijų diegimą, klasterių potencialo pristatymą užsienyje, darbuotojų kompetencijų didinimą.

VIII SKYRIUS KLASTERIZACIJOS STEBĖSENA IR VERTINIMAS

- 43. Klasterizacijos stebėsenos tikslas – sudaryti sąlygas priimti įrodymais pagrįstus sprendimus, siekiant didinti Lietuvos ūkio konkurencingumą, skatinant ir efektyvinant klasterizaciją.
- 44. MITA parengia ir suderinusi su Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ūkio ministerija) patvirtina klasterizacijos stebėsenos ir vertinimo tvarką.
- 45. Klasterizacijos stebėseną ir vertinimą organizuoja MITA ir teikia vertinimo rezultatus Ūkio ministerijai.
- 46. Klasteriai turi būti registruojami klasterių duomenų bazėje (*klaster.lt*), kurią administruoja MITA.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 47. Konceptijos tikslo ir uždavinių įgyvendinimas turės įtakos Lietuvos verslo ir mokslo bendradarbiavimo perspektyvai ir valstybės konkurencingumui Europoje ir pasaulyje, šalies visuomenei suteiks informacijos apie Lietuvos klasterių būklę, deramą ES lėšų panaudojimą skatinant klasterių vystymąsi ir plėtrą.
-